

СИЛАБУС

Фізичної та реабілітаційної медицини

Дисципліна з підготовки бакалавра:

**ОК 16. «Основи фізичної терапії, ерготерапії. Міжнародна класифікація функціонування»
(НАЗВА)**

Спеціальність	I7 Терапія та реабілітація
Освітня програма	ОПІ Терапія та реабілітація
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2025 - 2029
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	(кількість кредитів 6 ЄКТС)
Курс / семестр	2, 3/ IV -V
Укладач (і)	Викладач Юлія БАРСЬКА
Викладач (і), гостьові лектори	Викладач Юлія БАРСЬКА
Місце проведення, контакти	кафедра фізична та реабілітаційна медицина, телефон (0432)662232, ел. rehab@vnmdu.edu.ua, адреса м. Вінниця, вул. Героїв поліції, 30,

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Коротка анотація курсу, актуальність.

Предметним напрямком програми є основи фізичної терапії та ерготерапії як складових системи реабілітації, формування у здобувачів базового розуміння мети, завдань, принципів та професійних ролей фахівців з фізичної терапії та ерготерапії, а також концептуальних засад Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

Програма орієнтована на отримання знань про сучасні підходи до реабілітації, біопсихосоціальну модель функціонування, взаємозв'язок між станом здоров'я, функціями та структурами організму, активністю, участю та факторами середовища; формування умінь аналізувати функціонування людини з урахуванням індивідуальних потреб, життєвих обставин та середовища, застосовувати основні категорії та кваліфікатори МКФ для опису функціонування, розуміти значення діяльності та занять у житті людини, а також основи клієнтоцентрованого та діяльнісно-орієнтованого підходів в ерготерапії.

Актуальність дисципліни визначається необхідністю підготовки фахівців з ерготерапії, здатних працювати в сучасній системі реабілітації на основі біопсихосоціальної моделі, принципів МКФ, міждисциплінарної взаємодії та орієнтації на функціонування, активність, участь і якість життя людини.

Пререквізити освітнього компонента

Для успішного засвоєння дисципліни здобувачу необхідні базові знання, отримані в процесі вивчення дисциплін загальної та професійної підготовки, зокрема: анатомії людини, фізіології людини, медичної біології, медичної та біологічної фізики, психології, основ здоров'я та безпеки життєдіяльності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета та завдання курсу, компетентності (загальні, спеціальні), значення для професійної діяльності.

Метою дисципліни є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти базових професійних знань про фізичну терапію та ерготерапію як складові системи реабілітації, їх мету, завдання, принципи та професійні ролі, а також формування розуміння біопсихосоціальної моделі функціонування та основ застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я у професійній діяльності фахівця з ерготерапії.

Основними завданнями дисципліни є:

- сформувати розуміння основних понять, мети, завдань, принципів та напрямів фізичної терапії й ерготерапії;
- ознайомити з професійною діяльністю, компетентностями, етичними принципами та професійними ролями фахівців з реабілітації;
- сформувати розуміння біопсихосоціальної моделі функціонування та її значення для сучасної реабілітації;
- ознайомити зі структурою, компонентами та основними категоріями МКФ;
- сформувати розуміння взаємозв'язку між станом здоров'я, функціями та структурами організму, активністю, участю та факторами контексту;
- навчити визначати основні порушення функцій і структур організму, обмеження активності та участі з використанням термінології МКФ;
- сформувати базові навички використання категорій та кваліфікаторів МКФ для опису функціонування людини;
- сформувати розуміння значення занять, повсякденної діяльності, самообслуговування, продуктивної діяльності, дозвілля та соціальної участі в ерготерапії;
- ознайомити з принципами аналізу взаємодії «особа – заняття – середовище»;
- сформувати розуміння впливу фізичних, соціальних, культурних та інших факторів середовища на функціонування людини;
- ознайомити з клієнтоцентрованим, діяльнісно-орієнтованим та функціонально-орієнтованим підходами в реабілітації;
- сформувати базове розуміння ролі адаптації діяльності, середовища та використання допоміжних засобів у забезпеченні незалежності людини;
- сформувати навички професійної комунікації та розуміння принципів роботи у міждисциплінарній команді;
- сформувати здатність використовувати основні положення МКФ для визначення функціональних проблем та загальних напрямів реабілітації.

Значення дисципліни для професійної діяльності.

Полягає у формуванні базових знань і практичних умінь, необхідних для подальшого вивчення клінічних та професійно орієнтованих освітніх компонентів ерготерапії, аналізу функціонування людини, визначення обмежень активності та участі, врахування факторів середовища, професійної взаємодії з членами міждисциплінарної команди та участі у плануванні реабілітаційного процесу.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до міжособистісної взаємодії та професійної комунікації;
- здатність працювати в команді;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність приймати обґрунтовані рішення у межах професійної компетентності;
- здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності, професійної етики та деонтології.

Спеціальні компетентності:

- здатність розуміти основні принципи функціонування системи реабілітації та місце ерготерапії в ній;
- здатність застосовувати базові положення біопсихосоціальної моделі функціонування;
- здатність використовувати термінологію та основні категорії МКФ для опису функціонування людини;
- здатність аналізувати взаємозв'язок між функціями та структурами організму, активністю, участю та факторами середовища;
- здатність розуміти значення занять та повсякденної діяльності для функціонування, незалежності та якості життя людини;
- здатність застосовувати основи клієнтоцентрованого та діяльнісно-орієнтованого підходів в ерготерапії;
- здатність здійснювати професійну комунікацію та взаємодію в міждисциплінарній команді.

Постреквізити освітнього компонента.

Знання, уміння та навички, набуті під час вивчення дисципліни, є базовими для подальшого засвоєння освітніх компонентів професійної підготовки, зокрема ерготерапії при різних станах здоров'я, клінічного реабілітаційного менеджменту, неврології, травматології та ортопедії, внутрішньої медицини, геріатрії, психіатрії та інших клінічних і професійно орієнтованих дисциплін. Набуті знання та вміння забезпечують можливість подальшого застосування принципів біопсихосоціальної моделі, термінології та категорій МКФ, клієнтоцентрованого та діяльнісно-орієнтованого підходів під час професійної підготовки та практичної діяльності фахівця з ерготерапії.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Застосовувати знання та розуміння доказової бази та філософського підґрунтя щодо природи, значення та цінності заняттєвої активності та участі, пояснювати їхній взаємозв'язок зі здоров'ям, добробутом, заняттєвою та соціальною справедливістю.

ПРН 2. Інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань та застережень для безпечної та ефективної професійної практики.

ПРН 4. Аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального, культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь

ПРН 5. Знати та розуміти основи теорії ерготерапії, враховуючи моделі практики ерготерапії (occupational therapy models), рамки практики (frames of reference), засновані на доказах, для вирішення заняттєвих потреб окремих осіб та груп, які отримують послуги ерготерапії

ПРН 6. Застосовувати рефлексивне професійне мислення у процесі навчання та надання ерготерапевтичних послуг.

ПРН 7. Здійснювати заняттєвий аналіз, вміти адаптовувати і застосовувати заняттєву активність у терапевтичний спосіб.

ПРН 8. Застосовувати у практичній діяльності знання та базове розуміння рамок практики (frames of reference), науково-обґрунтованих підходів, методів, стратегій та інструментів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованих програм ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості.

ПРН 9. Навчати пацієнтів/клієнтів безпечному й ефективному використанню допоміжних засобів реабілітації, ортезів, протезів та інших адаптивних засобів та пристосувань для покращення функціональної мобільності, заняттєвої участі та пересування у громаді.

ПРН 10. Створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності у різних середовищах і контекстах заняттєвої участі, адаптовувати фактори середовища з метою збільшення функціональної незалежності у співпраці з пацієнтом/клієнтом, його родиною, іншими стейкхолдерами та особами, які надають реабілітаційні, освітні та соціальні послуги пацієнту/клієнту.

ПРН 11. Застосовувати базові навички наукового пошуку, формулювання дослідницького

питання, збору, критичного аналізу та оцінки даних, опрацювання джерел доказової інформації для написання студентських наукових робіт з дотриманням принципів доброчесності та обґрунтування рішень щодо застосування наукових даних у практичній діяльності

ПРН 12. Застосовувати у професійній діяльності знання національних регуляторних документів, норм та процесів супервізії асистентів ерготерапевтів, проводити практичну діяльність у межах професійної компетентності асистента ерготерапевта та демонструвати навички міжпрофесійної співпраці.

ПРН 13. Застосовувати базові знання та навички менеджменту, лідерства та маркетингу для оцінювання та організації власної професійної діяльності, розробляти стратегії покращення ефективності власної професійної діяльності, використання робочого часу та ресурсів, результативного виконання поставлених робочих завдань.

ПРН 14. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами, нормами професійної етики та деонтології та дотримуючись принципу неприпустимості корупції.

ПРН 15. Вміти ефективно спілкуватись, формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом, ефективно співпрацювати в професійному середовищі на основі цінування і поваги до рівних можливостей та заняттєвих прав, різноманітності та мультикультурності.

ПРН 16. Використовувати у процесі співпраці сучасні інформаційно-комунікаційні технології відповідно до потреб пацієнтів/клієнтів та їхніх родин, в тому числі надавати послуги телереабілітації.

ПРН 17. Ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг у межах власних професійних компетентностей, використовуючи електронні системи документації, типові форми документації, загальноприйняту професійну термінологію та дотримуючись принципів конфіденційності та доброчесності.

ПРН 18. Застосовувати навички безперервного навчання для покращення професійної ідентичності та вдосконалювати значною мірою власний професійний розвиток протягом усього професійного життя, в самотній та автономний спосіб.

ПРН 19. Знати та розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі, розвитку реабілітаційних послуг відповідно до біопсихосоціальної клієнто-орієнтованої моделі реабілітації; пропагувати верховенство права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 20. Застосовувати навички щодо зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом використання заняттєвої активності людини.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	30 години
Практичні заняття:	60 години
Самостійна роботи:	90 години
Всього	180 години

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
<i>Змістовий модуль 1. Основи фізичної терапії, ерготерапії.</i>	
1.	Вступ до фізичної терапії та ерготерапії в системі реабілітації. Аналіз становлення галузей, їх мети, завдань та принципів. Огляд сучасних тенденцій розвитку реабілітації в Україні та світі.
2.	Професійна діяльність, компетентності та етика фахівців з реабілітації. Розбір сфер діяльності, функцій, обов'язків і прав пацієнта/клієнта. Аналіз етичних дилем та правил професійної поведінки.

3.	Основні концепції ерготерапії: Заняттєва активність та залученість. Вивчення поняття «діяльність», «заняттєва активність», «активність» та «участь». Аналіз структури діяльності людини.
4.	Теоретичні моделі у реабілітації. Порівняльний аналіз біомедичної, біопсихосоціальної та функціонально-орієнтованої моделей. Розбір переваг та обмежень кожної моделі на прикладах.
5.	Взаємодія людини, її діяльності та середовища. Застосування клієнтоцентрованого підходу. Оцінювання цінностей, потреб і цілей клієнта через призму триади «Особа – Заняття – Середовище».
6.	Клінічне та професійне мислення фахівця. Відпрацювання видів професійного мислення (процедуральне, інтерактивне, наративне, прагматичне) та принципів прийняття клінічних рішень.
7.	Доказова практика у фізичній терапії та ерготерапії. Пошук та критичний аналіз наукових доказів.
8.	Вступ до професії, концепції реабілітації та теорія діяльності. Аналіз розвитку та сучасного стану ФТ і ЕТ в Україні та світі. Вивчення професійних компетентностей, сфер діяльності, обов'язків фахівців. Розбір базових понять ерготерапії: «діяльність», «заняттєва активність», «участь».
9.	Моделі реабілітації, клієнтоцентризм та середовищний контекст. Порівняння біомедичної, біопсихосоціальної та функціонально-орієнтованої моделей. Застосування клієнтоцентрованого підходу (визначення цінностей, цілей та потреб пацієнта). Аналіз взаємодії в системі «Особа – Заняття – Середовище».
10.	Клінічне мислення, етика та доказова практика. Відпрацювання типів клінічного та професійного мислення. Розбір етичних принципів, прав пацієнтів та правил прийняття рішень. Пошук і застосування наукових доказів у практиці.
11.	Мета, принципи та структура біопсихосоціальної моделі МКФ. Історія створення МКФ (ICIDH, МКФ, МКФ-ДП). Взаємозв'язки між компонентами функціонування та обмежень життєдіяльності.
12.	Кодування компонентів: Функції та структури організму. Структура розділів b (functions) та s (structures). Визначення типів і ступенів порушень, використання кваліфікаторів локалізації та характеру зміни.
13.	Кодування компонентів: Активність та Участь. Аналіз 9 доменів активності й участі (d). Застосування кваліфікаторів виконання (performance) та здатності (capacity).
14.	Контекстуальні фактори: Середовище та особистісні чинники. Ідентифікація факторів середовища (e). Визначення та оцінювання бар'єрів (-) і фасилітаторів (+). Аналіз впливу особистісних факторів.
15.	Робота з браузером МКФ та базовими наборами (ICF Core Sets). Практична робота з пошуковим браузером ВООЗ. Використання стандартних базових наборів (Core Sets) для неврологічних, травматологічних та інших станів.
16.	МКФ у реабілітаційному діагнозі, плануванні та оцінюванні. Формування категорійного профілю МКФ (ICF Evaluation Display). Формулювання реабілітаційного діагнозу, SMART-цілей та аналіз клінічних випадків.
17.	Методологічні основи, біопсихосоціальна модель та структура МКФ. Вивчення історії, мети та структури МКФ (ICIDH, МКФ, МКФ-ДП). Аналіз концептуальних взаємозв'язків складників функціонування. Кодування компонентів «Функції організму» (b) та «Структури організму» (s), визначення типів і ступенів порушень.
18.	Активність, участь, контекстуальні фактори та кодування в МКФ. Вивчення 9 доменів активності й участі (d), розрізнення кваліфікаторів виконання (performance) та здатності (capacity). Аналіз факторів середовища (e) як бар'єрів (-) чи фасилітаторів (+), врахування особистісних факторів. Практичні вправи з кодування категорій МКФ.
19.	Набори МКФ (Core Sets), реабілітаційний діагноз та категорійний профіль. Робота з браузером МКФ ВООЗ та базовими наборами категорій (ICF Core Sets). Формування категорійного профілю МКФ (ICF Evaluation Display). Використання МКФ для формулювання реабілітаційного діагнозу, постановки SMART-цілей, планування та документування процесів реабілітації на прикладі клінічного випадку.

20	Реабілітаційне обстеження та командна робота. Методи збору даних: анамнез, клінічне інтерв'ю, самозвіт пацієнта, проксі-звіт, цілеспрямоване спостереження та аналіз документації
21	Інструменти та метричні властивості оцінювання. Порівняння стандартизованих та нестандартизованих інструментів. Оцінка валідності, надійності, чутливості та клінічної корисності тестів.
22	Оцінювання функцій і структур організму (ФТ та ЕТ). Практичне вимірювання рухових (амплітуда рухів, сила, тонус), сенсорних, когнітивних та больових функцій.
23	Оцінювання активності, участі та середовища. Оцінювання базової та інструментальної діяльності (ADL/IADL), шкали WHODAS 2.0, Анкета активності (Activity Inventory). Визначення фізичних та соціальних бар'єрів середовища.
24	Специфіка оцінювання в залежності від стану та віку клієнта. Підбір інструментів оцінювання для педіатричної, геріатричної практики, а також при неврологічних та ортопедичних порушеннях.
25	Міждисциплінарна реабілітаційна команда (МДПК). Розподіл ролей між лікарем ФРМ, фізичним терапевтом, ерготерапевтом, психологом, ТММ та сестрою. Моделювання засідання МДПК.
26	Етапи обстеження, збір даних та метричні властивості інструментів. Опанування етапів реабілітаційного обстеження. Застосування методів збору даних: анамнез, інтерв'ю, самозвіт, проксі-звіт, спостереження, аналіз документації. Критерії вибору стандартизованих і нестандартизованих інструментів (оцінка валідності, надійності, чутливості та клінічної корисності).
27	Оцінювання функцій, структур, активності, участі та середовища. Методика вимірювання функцій організму (рухових, сенсорних, когнітивних). Оцінка повсякденної діяльності (ADL/IADL) та заняттєвої активності. Ідентифікація фізичних, соціальних та звичаєвих бар'єрів і ресурсів середовища.
28	Специфіка оцінювання та міждисциплінарна реабілітаційна команда (МДПК). Особливості вибору методів оцінювання з урахуванням віку (педіатрія/геріатрія) та нозології пацієнта. Розподіл ролей та організація взаємодії в МДПК (лікар ФРМ, ФТ, ЕТ, психолог, ТММ, реабілітаційна сестра). Симуляційне засідання МДПК.
29	Комплексний клінічний випадок. Повний розбір мультидисциплінарного кейсу: від збору анамнезу та кодування за МКФ до формулювання SMART-цілей, складання плану втручання.
30	Комплексний клінічний кейс. Наскрізний розбір реального клінічного випадку: проведення первинного обстеження, кодування за МКФ, формулювання реабілітаційного діагнозу, визначення SMART-цілей, складання програми втручання та оцінка її ефективності. Іспит

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи</u> : усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – Іспит	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені

(спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках ; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів , яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf) .

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечно освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюють навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. *Для спеціальностей галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» на практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувачі не допускаються до заняття,

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри (*фізичної та реабілітаційної медицини*)); при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальному закладі режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідуються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра назва кафедри) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра фізична та реабілітаційна медицина/ Студенту/ очна форма навчання/2-3 курс/навчально-методичні матеріали](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_фізична_та_реабілітаційна_медицина/Студенту/очна_форма_навчання/2-3_курс/навчально-методичні_матеріали)).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр. Маршрут отримання матеріалів

https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1DZ5GI43akm-S_rSQnzPT5bZ9pd28NtIa

ЛІТЕРАТУРА

Базова з (Основи фізичної терапії, ерготерапії. Міжнародна класифікація функціонування)

1. Фізична терапія та ерготерапія в реабілітації : підручник / за ред. О. А. Євдокімової, В. М. Соколовського. К. : Медицина, 2021. 480 с.
2. Ерготерапія : підручник / за заг. ред. О. В. Дорошенко, Т. В. Козак. Житомир : Полісся, 2022. 312 с.
3. Доказова фізична терапія та ерготерапія: клінічне мислення та практичні навички / за ред. І. М. Романишина. Львів : Галицька видавнича спілка, 2023. 264 с.
4. Radomski M. V., Trombly Latham C. A. Occupational Therapy for Physical Dysfunction. 8th ed. Philadelphia : Wolters Kluwer, 2021. 1056 p.
5. American Occupational Therapy Association. Occupational Therapy Practice Framework: Domain and Process. 4th ed. *American Journal of Occupational Therapy*, 2020. Vol. 74 (Suppl. 2). P. 1–87.
6. World Health Organization. Package of Interventions for Rehabilitation. Geneva : WHO, 2023. 182 p.

Допоміжна з (Основи фізичної терапії, ерготерапії. Міжнародна класифікація функціонування)

1. Практикум з застосування МКФ у реабілітаційній практиці / уклад. В. В. Степаненко. К. : Здоров'я, 2022. 180 с.
2. Загальні основи реабілітаційного обстеження та командної роботи в МДРК : методичні вказівки / за ред. П. С. Гнатюка. Вінниця : ВНМУ, 2023. 96 с.

3. Стандартизація та метрологія оцінювання в фізичній терапії та ерготерапії : навч. посібник / за ред. А. В. Макарової. Харків : НПУ ім. Каразіна, 2020. 220 с.
4. World Health Organization. Rehabilitation Competency Framework. Geneva : WHO, 2020. 120 p.
5. World Health Organization. WHO Guideline on Physical Activity and Sedentary Behaviour. Geneva : WHO, 2020. 104 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Електронна адреса сайту університету: <http://vnmue.edu.ua>

Сайт кафедри <https://www.vnmue.edu.ua/кафедра> фізична та реабілітаційна медицина

Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://www.library.vnmue.edu.ua>

Національна наукова медична бібліотека України: <http://www.library.gov.ua/>

Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Англomовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій: <http://www.pubmed.com>

Англomовний веб-ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я:

<https://emedicine.medscape.com/pulmology>

Силабус з дисципліни «**Основи фізичної терапії, ерготерапії. Міжнародна класифікація функціонування**» обговорено та затверджено на засіданні кафедри Фізичної та реабілітаційної медицини (протокол №1, від «26» серпня 2026 року.)

Відповідальний(а) за курс:

викладач

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Юлія БАРСЬКА

доцент

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Ростислав КРАВЕЦЬ